

KIROUS

Kirous.

Kirouksen sanasto on hepreassa rikas; se ilmaisee kiihkeiden luonteiden väkivaltaisia reaktioita: kirotaan vihassa (z'im), nöyryyttämällä (r'y), halveksimalla (qll), kiroomalla (qbb), vannomalla ('lh).

Kirous panee liikkeelle syviä voimia, jotka ylittävät ihmisen; lausuttuun sanaan sisältyvän voiman kautta — sana näyttää tuottavan turmiolliset vaikutuksensa automaattisesti — kirous tuo esiin pahan ja synnin pelottavan voiman. Vääjäämätön logiikka johtaa pahasta vastoinkäymiseen. Siksi kirous täydessä muodossaan sisältää kaksi läheisesti toisiinsa liittyvää osaa: syyn tai ehdon, joka aiheuttaa seurauksen: ”Koska olet tehnyt näin (jos teet näin)... tällainen onnettomuus kohtaa sinut.”

Ketä tahansa ei voi kirotta kevytmielisesti vaarantamatta sitä, että langettaa itsensä päälle kirouksen, jota lausuu (vrt. Ps. 109:17). Jotta voisi kirotta jotakuta, on oltava oikeus hänen syvimpään olemukseensa: laillisen tai isällisen arvovallan oikeus, kurjuuden ja epäoikeudenmukaisen sorron oikeus (Ps. 137:8 f.; vrt. Job 31:20, 38 f.; Jaak. 5:4), Jumalan oikeus.

I. Esihistoria: kirous maailman yllä.

Kirous on ollut olemassa alusta asti (1. Moos. 3:14–17), mutta vastapainona ensimmäinen teko oli siunaus (1. Moos. 1:22, 28). Kirous on kuin vastakkainen kaiku siunaukselle ennen kaikkea: Jumalan luovalle Sanalle. Kun Sana, valo, totuus ja elämä, saavuttaa pimeyden ruhtinaan, valheen ja kuoleman isän, sen tuoma siunaus paljastaa Saatanan murhanhimoisen torjunnan ja muuttuu tässä kosketuksessa kiroukseksi. Synti on paha, jota Sana ei luo vaan paljastaa ja jonka onnettomuuden se saattaa päätökseen: kirous on jo tuomio.

Jumala siunaa, koska hän on elävä Jumala, elämän lähde (Jer. 2:13). Kiusaaja, joka hyökkää häntä vastaan (1. Moos. 3:4 f.) ja vetää ihmisen syntiin, vetää hänet myös kirouksen alaiseksi: jumalallisen läsnäolon sijasta tulee maanpako kauas Jumalasta (1. Moos. 3:23 f.) ja hänen kunnistaan (Room. 3:23); elämän sijasta tulee kuolema (1. Moos. 3:19). Vain kiusaaja, suuri syyllinen, paholainen (Viis. 2:24), on kirottu ”ikuisiksi ajoiksi” (1. Moos. 3:14 f.). Nainen jatkaa synnyttämistä ja maa tuottamista; alkuperäistä siunausta, joka koskee kaikkea hedelmällisyyttä (1. Moos. 3:16–20), ei hävitetä, mutta kirous heittää sen ylle varjonsa: kärsimys, raadanta ja vaiva, tuska; elämä kuitenkin jää voitolle ja ennakoi kirokun lopullista tappiota (1. Moos. 3:15).

Aadamista Abrahamiin kirous leviää: ihmisestä itsestään tulee sen aiheuttaja (1. Moos. 4:11; kirouksen ja veren yhteydestä vrt. Matt. 27:25); turmelus johtaa tuhoon (1. Moos. 6:5–12), vedenpaisumukseen, jossa vesi, alkuperäinen elämän lähde, muuttuu kuoleman syvyydeksi. Silti Jumala lähettää kirouksen keskelle lohdutuksensa: Nooan, ”uuden ihmiskunnan ensihedelmän”, jolle siunaus luvataan ikuisiksi ajoiksi (1. Moos. 8:17–22; 1. Moos. 9:1–17; 1. Piet. 3:20).

II. Patriarkat: Israelin vihollisille langetetut kiroukset.

Kun kirous tuhoaa Baabelin ja hajottaa Jumalaa vastaan liittoutuneet ihmiset (1. Moos. 11:7), Jumala kutsuu esiin Abrahamin kokoamaan kaikki kansat ympärilleen ja jälkeläistensä ympärille, heidän siunauksekseen tai kirouksekseen (1. Moos. 12:1 ff.). Siunaus tempaa valitun suvun irti kaksinkertaisesta kirouksesta, jonka muodostavat hedelmätön kohtu (1. Moos. 15:5 f.; 1. Moos. 30:18 f.) ja vihamielinen maa (1. Moos. 27:27 f.; 1. Moos. 49:11 f.; 1. Moos. 49:22–26). Valitun suvun vastustajien päälleen kutsuma kirous sysää heidät ”kauas viljavilta mailta... ja taivaalta lankeavasta kasteesta” (1. Moos. 27:39); kirouksesta tulee hylkääminen, sulkeminen pois ainoan siunauksen piiristä. ”Kirottu olkoon se, joka sinua kiroaa!” Farao (2. Moos. 12:29–32) ja sitten Bileam (4. Moos. 24:9) kokevat tämän. Ironian huipuksi farao joutuu anomaan Israelin lapsia ”rukoilemaan heidän Jumalaltaan siunausta [hänelle]” (2. Moos. 12:32).

III. Laki: kirous syyllisen Israelin yllä.

Mitä enemmän siunaus etenee, sitä selvemmin kirous tulee ilmi.

1. Laki paljastaa vähitellen synnin. julistamalla vaatimusten ja kieltojen rinnalla niiden rikkomisen kohta-lokkaat seuraukset. Liiton laista Deuteronomiumin juhlallisiin liturgioihin kirousuhkaukset käyvät kerta kerralta täsmällisemmiksi ja traagiselta laajuudeltaan suuremmiksi (2. Moos. 23:21; Joos. 24:20; 5. Moos. 28; vrt. 3. Moos. 26:14–39). Siunaus on valinnan salaisuus, kiros hylkäämisen salaisuus: kelvottomat valitut näyttävät tulleen hylätyiksi valinnasta (1. Sam. 15:23; 2. Kun. 17:7–23; 2. Kun. 21:10–15), joka kuitenkin yhä koskee heitä (Aam. 3:2).

2. Profeetat, jotka todistavat Israelin paatumisesta. (Jes. 6:9 f.; Hab. 2:6–20) sekä sen lähestyvän onnettomuuden edessä osoittamasta sokeudesta (Aam. 9:10; Jes. 28:15; Miika 3:11; vrt. Matt. 3:8 ff.), joutuvat julistamaan ”väkivaltaa ja tuhoa” (Jer. 20:8), palaamaan jatkuvasti kirouksen kieleen (Aam. 2:1–16; Hoos. 4:6; Jes. 9:7–10:4; Jer. 23:13 ff.; Hes. 11:1–12:13), näkemään, kuinka kiros ulottuu koko Israeliin eikä säästä mitään eikä ketään: pappeja (Jes. 28:7–13), vääriä profeettoja (Hes. 13), kelvottomia paimenia (Hes. 34:1–10), maata (Miika 1:8–16), kaupunkia (Jes. 29:1–10), temppeleitä (Jer. 7:1–15), palatsia (Jer. 22:5), kuninkaita (Jer. 25:18).

Kirous ei kuitenkaan koskaan ole täydellinen. Joskus, ilman näkyvää siirtymää, hellyydenpuuskassa pelastuksen lupaus seuraa uhkausta (Hoos. 2:8, 11, 16; Jes. 6:3); useammin kuitenkin itse kirouksen sydämessä puhkeaa siunaus (Jes. 1:25 f.; Jes. 28:16 f.; Hes. 34:13–16; Hes. 36:2–12, 13–18).

IV. Vanhurskaiden vetoomukset kiroukseen.

Tästä jäännöksestä, jonka kautta Jumala välittää Abrahamin siunauksen, kohoaa toisinaan kirouksen huutoja: Jeremian (Jer. 11:20; Jer. 12:3; Jer. 20:12) ja psalminkirjoittajien (Ps. 5:11; Ps. 35:4 ff.; Ps. 83; Ps. 109:6–20; Ps. 137:7 ff.) huutoja. Nämä koston vetoavat pyynnöt, jotka järkyttävät meitä, ikään kuin osaisimme antaa anteeksi, sisältävät epäilemättä osaksi henkilökohtaista tai nationalistista kaunaa. Puhdistettuina ne voidaan kuitenkin ottaa uudelleen käyttöön UT:ssa, sillä ne ilmaisevat paitsi synnin kirouksen alaisen ihmiskunnan ahdinkoa myös vetoomuksen Jumalan oikeudenmukaisuuteen, johon kuuluu välttämättä synnin tuhoaminen. Voiko Jumala torjua sorretun huultilta purkautuvan kirouksen, kun tämä toisaalta tunnustaa oman syntinsä (Bar. 3:8; Dan. 9:11, 15)? Palvelija luopuu jopa siitä kosto-oikeudesta, joka vainotulla viattomalla on: ”avaamatta suutaan” (Jes. 53:7), hän antautui meidän syntiemme tähden kirouksen alaiseksi (Jes. 53:3); hänen esirukouksensa on syntisille pelastuksen tae siihen asti, että synnin loppu koittaa: silloin ”kirousta ei enää ole” (Sak. 14:11).

V. Jeesus Kristus, kirouksen voittaja.

”Kristuksessa Jeesuksessa oleville ei siis ole enää mitään kadotustuomiota” (Room. 8:1) eikä kirousta. Tultuaan meidän tähtemme ”synniksi” (2. Kor. 5:21) ja ”kiroukseksi” Kristus antoi samastaa itsensä syntiin ja synnin vuoksi langetettuun kiroukseen; näin hän ”lunasti meidät lain kirouksesta” (Gal. 3:13) ja teki meidät osallisiksi siunauksesta ja Jumalan Hengestä. Sana voi siis aloittaa uudet ajat, jolloin Jeesuksen suussa ei ole varsinaisesti kirousta (kreik. katara), vaan toteamus onnettomasta tilasta (kreik. ouai), joka liittyy autuuteen (Luuk. 6:20–26). Sana ei torju vaan vetää puoleensa (Joh. 12:32); se ei hajota vaan yhdistää (Ef. 2:16). Se vapauttaa ihmisen kiroitusta kahleesta: Saatanasta, synnistä, vihasta ja kuolemasta, ja antaa hänen rakastaa. Isä, joka on antanut kaiken anteeksi Pojassaan, voi opettaa lapsilleen, miten kiros voitetaan anteeksiannolla (Room. 12:14; 1. Kor. 13:5) ja rakkaudella (Matt. 5:44; Kol. 3:13). Kristitty ei enää voi kirotta (1. Piet. 3:9), toisin kuin VT:n ”kirottu olkoon se, joka sinua kiroaa”; Herran esimerkin mukaisesti hänen tulee ”siunata niitä, jotka häntä kiroavat” (Luuk. 6:28).

Kristuksen voittamana kiros on silti yhä todellisuutta, kohtalo, joka ei enää hänen ulkopuolellaan ole väistämätön mutta on yhä mahdollinen. Siunauksen korkein ilmeneminen kärjistää jopa kirouksen kiivautta, joka on alkuajoista saakka seurannut sen jäljissä. Kiros käyttää hyväkseen viimeisiä päiviään, jotka sille on määrätty (Ilm. 12:12), ja purkaa koko voimansa hetkellä, jolloin pelastus toteutuu (Ilm. 8:13). Siksi UT:ssa on yhä monia kirouksen ilmauksia. Ilmestyskirja voi yhtä aikaa julistaa: ”Kirousta ei enää ole” (Ilm. 22:3), ja lausua lopullisen kirouksen: ”Ulos... kaikki, jotka mieltyvät pahantekoon” (Ilm. 22:15): Lohikäärme (12), Peto ja väärä profeetta (13), kansat, Gog ja Magog (Ilm. 20:7), portto (17), Baabel (18), Kuolema ja Tuonela (Ilm. 20:14), pimeys (Ilm. 22:5), maailma (Joh. 16:33) ja tämän maailman Voimat (1. Kor. 2:6). Tämän täydellisen kirouksen, josta ei ole pakotietä ja joka sulkee ulkopuolelle sanomalla ”Ulos!”, lausuu Jeesus Kristus. Sen tekee pelottavaksi se, ettei se ole kiihkon synnyttämää kosta eikä järkipäistä vaatimusta kosta samalla mitalla. Se on puhtaampi ja kauheampi: se jättää oman valintansa varaan ne, jotka ovat sulkeneet itsensä rakkauden ulkopuolelle.

Ei niin, että Jeesus olisi tullut kiroamaan ja tuomitsemaan (Joh. 3:17; 12:47); päinvastoin hän tuo siunauksen. Hän ei elämänsä aikana kiroillut ketään. Hän ei tosin säästänyt mitä synkimpiä varoituksia tämän maailman kylläisille (Luuk. 6:24 ff.), epäuskoisille Galilean kaupungeille (Matt. 11:21), kirjanoppineille ja fariseuksille (Matt. 23:13–31), ”tälle sukupolvelle”, johon Israelin kaikki synnit keskittyvät (Matt. 23:33–36), eikä sille miehelle, jonka kautta Ihmisen Poika kavaletaan (Matt. 26:24). Ne olivat kuitenkin aina varoituksia ja tuskallisia ennustuksia, eivät koskaan vihan purkautumista. Varsinainen kirouksen sana tulee Ihmisen Pojan huulille vasta hänen viimeisessä tulemisessaan: ”Menkää pois luotani, te kirotut!” (Matt. 25:41). Hän kuitenkin varoittaa meitä, ettei hän muuta menettelyään edes tuolla hetkellä: ”Jos joku kuulee minun sanani eikä noudata niitä, en minä häntä tuomitse... Sana, jonka olen puhunut, tuomitsee hänet viimeisenä päivänä” (Joh. 12:47 f.).

JCo & JG

Katso myös: → Anateema NT — benediction — Pedot ja Peto 2 — bien-mal II 2,3 — blasphème — colere B NT I 2, III 1 — enfers-enfer AT II ; NT I 1 — Sairaus ja parantuminen AT I 3 — richesse III 2 — souffrance O ; AT II ; NT I 2 — maa AT I 3 — vendange 1